

वा ० रा ०

॥ ७० ॥

वश्यविधेयावसकृद्वाख्यातौ ॥ १० ॥ कोभजिष्यतीति ॥ भरिष्यतीतिपाठांतरं ॥ एवंच मातृसेवार्थमेवप्रतिपिध्यते ॥ अलंकारप्रतिसंहारोक्तिश्च उत्सवार्थधृताधिकारं
कारविषया ॥ मदनुविधानंच मदिष्टाप्रतिबंधरूपमितिभावः ॥ ११ ॥ कामैरिष्टान्नपानैः ननुभर्तैवास्यारक्षकस्तत्राह ॥ सकामपाशेन पर्यस्तः कैकेय्यनुरागेणबद्धइत्यर्थः ॥
॥ १२ ॥ १३ ॥ पुत्रत्वाद्भरतोरक्षिष्यतीत्यत्राह ॥ नस्मरिष्यतीति ॥ कैकेय्यां तन्नियोगे सपत्नीतिरस्कारविषयके पर्यवस्थितः प्रतिष्ठितः ॥ १४ ॥ तर्हिमयापि कथंरक्ष

स्त्रिभ्योधर्मरतोधीरः सततंसत्यथेस्थितः ॥ प्रियः प्राणसमो वश्यो विधेयश्च सखा च मे ॥ १० ॥ मया यः सहसौ मित्रे त्वयि गच्छति तद्वनं ॥
कोभजिष्यतिकौसल्यां सुमित्रां वायशस्विनीं ॥ ११ ॥ अभिवर्षतिकामैर्यः पर्जन्यः पृथिवीमिव ॥ सकामपाशपर्यस्तो महातेजामही
पतिः ॥ १२ ॥ साहिराज्यमिदं प्राप्य नृपस्य पुत्रेः सुता ॥ दुःखितानां सपत्नीनां न करिष्यति शोभनं ॥ १३ ॥ नस्मरिष्यतिकौसल्यां सु
मित्रांच सुदुःखितां ॥ भरतो राज्यामासाद्य कैकेय्यां पर्यवस्थितः ॥ १४ ॥ तामार्यो स्वयमेवेहराजानुग्रहणेन वा ॥ सौमित्रे भरकौसल्या
मुक्तमर्थममुंचर ॥ १५ ॥ एवं मयि च ते भक्तिर्भविष्यति सुदर्शिता ॥ धर्मज्ञगुरुपूजायां धर्मश्चाप्यतुलो महान् ॥ १६ ॥ एवं कुरुष्व सौ
मित्रे मत्कृते रघुनंदन ॥ अस्माभिर्विप्रहीनायामातुर्नो न भवेत्सुखं ॥ १७ ॥ एवमुक्तस्तुरामेण लक्ष्मणः श्लक्ष्णया गिरा ॥ प्रत्युवाच त
दारामं वाक्यज्ञो वाक्यकोविदं ॥ १८ ॥ तवैव तेजसा वीर भरतः पूजयिष्यति ॥ कौसल्यांच सुमित्रांच प्रयतो नास्ति संशयः ॥ १९ ॥ यदि
दुःस्थो न रक्षेत भरतो राज्यामुत्तमं ॥ प्राप्य दुर्मनसा वीरगर्वेण च विशेषतः ॥ २० ॥

नेत्यर्थः ॥ १५ ॥ मयि भक्तिः मदाज्ञायाः पालनात् ॥ गुरुः कौसल्यादिः ॥ १६ ॥ विप्रहीनायाः वियुक्तायाः नः अस्माकं ॥ १७ ॥ १८ ॥ मातृसेवायां भरत एवास्तीत्याह ॥ त
वैवेति अनेन रामोक्तानुपपत्तिपरिहारः ॥ अप्रमेयबलराममातुरसेवायां मम महानर्थ इति मत्वा भरत एव तां पूजयिष्यतीत्यर्थः ॥ १९ ॥ तदेव कालांतरं भवं भयं दर्शयति ॥ यदी
ति ॥ दुःस्थः दुर्मार्गस्थः राज्यं प्राप्येत्यन्वयः ॥ दुर्मनसा कैकेय्यनुरोधादुद्विग्नमनसा ॥ २० ॥

अ० कां०

॥ ७० ॥